

Una aproximació a la poesia índia d'avui

VÍCTOR OBIOLS

Un goig per al lector català, aquest felix maridatge de les editorials Emboscall i Cafè Central.

Com diu el *Liminar* de *Com espigues de blat amb vents de l'est*, es tracta d'una brevíssima aproximació a la poesia que es conrea a l'Índia en dues de les principals llengües del subcontinent asiàtic, el hindi i l'anglès. Algú pensarà que és controvertit defensar que l'anglès, la llengua tradicionalment colonial, pot considerar-se llengua pròpia del país, però tota una comunitat d'escriptors, entre els quals el curador d'aquesta edició, Sameer Rawal (traductor, per cert, de Mercè Rodoreda al hindi), han adoptat amb naturalitat l'anglès com a llengua literària sense cap complex. Un bilingüisme amb condicionants molt diferents dels nostres, però que planteja un problema sociolingüístic que deu tenir més d'un caire. Una de les qüestions que ens neguiteja, en llegir poesia que pertany a cultures allunyades, és la d'escatir fins a quin punt sabem degustar-la. Un món de retòriques, de codis, de referents ens en separa. Però podem, chomskyanament, preguntar-nos si existeixen uns "universals poètics". Probablement la resposta és que sí, però la qüestió és prou envitricollada per saber que aquí i ara no anirem més enllà.

És el problema de l'experiència estètica plena. Estem parlant d'una tradició poètica que comprèn quatre mil anys, més antiga que la nostra, doncs. A partir dels Vedes sànscrets, la tradició índia es divideix en dos grans grups, l'indoari i l'indodravídic. Algunes de les darreres baules d'aquesta llarga cadena és el que se'ns ofereix aquí.

El primer, Sameer Rawal (Nova Delhi, 1973), poeta sorprenent, d'ironia metafísica: "Vaig deixar de sentir el meu cap / Els lladrucs dels gossos sonaven tan bé / Com les simfonies de Rakhmaninov", en traducció de Dolors Udina. Jeet Thayil (Kerala, 1959), i Vivek Narayanan, també anglòfons, i Teji Grover (nascuda el 1955 a Pathankot) i Giriraj Kiradoo (1975) completen la nòmina de poetes. Diu Kiradoo que "Amor és un niu fet a l'aire lliure".

COM ESPIGUES...
DIVERSOS
AUTORS
TRADUCCIÓ DES
RAWAL I D. UDINA
EMBOSCALL/CAFÈ
CENTRAL
80 PÀG./8€

PERE TORDERA

'À la ville de...' Pequín!

MARINA ESPASA

Som al 2013. S'imaginen que desapareix un mes sencer del calendari? I que tothom està molt, molt content?

Tothom? No! Un petit col·lectiu es resisteix a veure-ho tot de color rosa: són asmàtics, depressius, malalts en general. I no és que tinguin un mèrit especial, sinó que les medicines que han pres els han fet immunes a l'anestèsia col·lectiva a què el govern xinès ha sotmès la població des de fa un temps. Després de la crisi financera mundial del 2008, i d'uns quants intents de recuperació, el 2012 Europa i els Estats Units

s'enfonsen definitivament i el 2013 comença l'època d'esplendor de la Xina. Els anys de prosperitat als quals fa referència el títol de la novel·la de Chan Koonchung. Però... què passa entremig? Què va passar exactament durant els vint-i-vuit dies del febrer del 2013, que ningú no se'n recorda? Això és el que porta de corcoll el protagonista d'aquesta novel·la prohibida a la Xina, però que cada vegada més xinesos es descarreguen de la xarxa i llegeixen en secret, àvids de veure's reflectits en una distòpia tan propera que gairebé en podríem dir una *photo finish*.

Ja deu fer estona que pensen en *Un món feliç*, d'Aldous Huxley, i també hi poden afegir l'orwellià *1984*,

ANYS DE PROSPERITAT
CHAN KOONCHUNG
TRAD. DE XAVIER PÀMIÉS
LACAMPANA/DESTINO
310 PÀG./19€

La Cosa (també és) Nostra

JAUME CLARET

Amb només 27 anys, el 2006 Roberto Saviano s'acabava la societat italiana, i posteriorment mundial, amb *Gomorra*. Amb un estil a mig camí del reportatge periodístic, l'anàlisi social i l'autobiografia novel·lada, relatava amb tota cruïda la conversió de la tradicional Camorra napolitana en un ens globalitzat, totpoderós i profundament infiltrat dins la societat, la política i l'economia.

Per proximitat, una de les revelacions més sorprenents caracteritzava Barcelona com a subseu del crim organitzat. Joan Queralt estava aquest fil per bastir un acurat relat del vincle criminal entre les dues ribes mediterrànies. Aquesta pri-

mera part es complementa amb un treball sobre les conseqüències de la globalització criminal sobre les nostres malpreparades democràcies i policies.

Esparvera llegir com mentre els *capos* i les seves activitats viuen al segle XXI i creuen el món en primera classe, qui els empaita encara es mou amb els mitjans i les eines de fa cent anys. Mentrestant, la societat europea, i espanyola i catalana en particular, miren cap a un altre costat i pretenen conjurar el perill externalitzant la delinqüència: les màfies són un fenomen dels altres (rusos, italians, albanesos...).

S'oblida –oblidem– que, si algú no entén de fronteres, és precisament la delinqüència organitzada. Els seus líders són avui autèntics empresaris de la il·legalitat, al cap-

LA GOMORRA CATALANA
JOAN QUERALT
ANGLE EDITORIAL
286 PÀG./19,90€

perquè hi trobaran ciutadans que espion els veïns i informen el govern de les seves activitats, control exhaustiu d'internet, delators professionals que grimpen per les estructures del Partit Únic xinès, reunions clandestines i un llarg etcètera d'elements típics de les societats totalitàries. Perquè d'això és del que es tracta, de definir la Xina actual com el fill –únic– d'una parella que semblava impossible: el capitalisme i les idees de Mao. El resultat ha estat un gegant asiàtic, un monstre que ja podem començar a qualificar d'única superpotència mundial. Una màquina perfecta de fabricació de cotxes, roba, sabates, ordinadors, ulleres, telèfons mòbils i el que faci falta. I, a sobre, amb uns costos socials i laborals baixíssims. Per això és perfecta. Però, al capdavall, està feta d'hommes i dones, i això ja sabem que no ho és tant, de perfecte.

El que Chan Koonchung intenta denunciar són les esclatxes per on s'escapen aquestes imperfeccions: les minories ètniques que el govern xinès no acaba de sotmetre de cap manera, els treballadors sobreexplotats que organitzen revoltes cada vegada més importants, o els intel·lectuals reprimits. Koonchung és moltes més coses que un escriptor: ha fet de productor de pel·lícules, és director d'una revista des de fa més de vint anys i presideix una organització que connecta els intel·lectuals de la Xina amb els d'altres països.

Amb aquesta novel·la, Koonchung ha donat veu a moltíssims xinesos que qüestionen els mètodes del seu govern. Potser no és perfecta en la seva execució, perquè té un epíleg que es fa llarg i perquè a vegades avança a batzegades, però té la capacitat indubtable de fer-nos preguntar si el que llegim no és el que tenim, precisament, davant del nas: una societat a punt de fer un salt mortal que no pot acabar bé de cap de les maneres. El més curiós del cas és que Koonchung explica que la idea de la novel·la li va venir durant la celebració dels Jocs Olímpics de Pequín del 2008, quan, diu, tota la població semblava flotar en un somni de felicitat desbordada que no s'havia d'acabar mai. Els sona d'alguna cosa? ♦♦

davant de xarxes en què s'entrecruen les finances i la política. Avui el capital mafiós ha esdevingut un component estructural del capitalisme mundial. I aquí hi ha el repte, perquè qui tolera la corrupció sosca la democràcia.

Més enllà de les revelacions concretes, *La gomorra catalana* destaca per la recuperació i dignificació de la periodística crònica negra. Com en el cas de la novel·la negra, el crim no és el punt d'arribada, sinó el punt de sortida per tal d'entendre unes circumstàncies i un món concret. No deixa de ser un símptoma preocupant, de la societat i del periodisme actuals, que la crònica negra i el reportatge d'investigació hagin estat arraconats per corrues de successos, en què l'únic rellevant són l'adjectiu i la disponibilitat d'imatges. ♦♦